

PRACOWNIA BADAŃ NAD TWÓRCZOŚCIĄ BOLESŁAWA PRUSA

SKŁAD OSOBOWY:

Dr Sylwia Karpowicz-Słowikowska – kierownik projektu
Mgr Roksana Blech
Mgr Monika Stanek

ROK POWSTANIA:

2013

CELE DZIAŁAŃ:

Pracownia chce swoimi działaniami kontynuować dzieło gdańskich badaczy twórczości Bolesława Prusa: prof. Anny Martuszewskiej, prof. Józefa Bachórze, prof. Jana Daty. Prowadzone będą tu prace nad całokształtem drukowanej oraz rękopiśmiennej spuścizny autora *Lalki*, a więc nad jego beletrystyką, publicystyką, myślą filozoficzną, materiałami do kompozycji – tzw. notatkami, epistolografią oraz zachowanymi fragmentami utworów. Eksploracji poddana zostanie również sfera językowa dorobku Prusa. Ambicją członków Pracowni jest stworzenie nowych odczytań i atrakcyjnych hipotez interpretacyjnych przy zastosowaniu różnorodnych narzędzi badawczych.

OBSZAR ZAINTERESOWAŃ BADAWCZYCH (ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE):

Przedmiotem badań będą następujące zagadnienia i problemy obecne w twórczości B. Prusa:

mniejszości etniczne
kwestia żydowska
kwestia niemiecka
kwestia rosyjska
pangermanizm
pansławizm
obcość, wykluczenie, inność
repcja twórczości (XIX–XXI w.)
polska repcja literacka, teatralna i filmowa twórczości
międzynarodowa repcja twórczości
cezura i mowa ezopowa – obecność w tekstach oraz spuściznie rękopiśmiennej
Faraon – powieść historyczna czy historiozoficzna?
Najogólniejsze ideały życiowe – summa poglądów pisarza
gatunki
polifoniczność narracji
relacja między beletrystyką a publicystyką (uzupełnianie czy wykluczanie?)
epistolografia (listy Prusa i do Prusa)
wielowymiarowość twórczości
wobec nowoczesności
język i styl twórczości
związki literackie Prusa (kontakty, wpływy, oddziaływanie)
motyw śmierci (w ujęciu społecznym i metafizycznym)

ZADANIA DO REALIZACJI:

Aplikowanie o granty badawcze NCN, Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Organizowanie konferencji poświęconych twórczości B. Prusa.

Publikacje naukowe i popularnonaukowe.

Udział w pracach Komitetu Edycji Krytycznej Pism Wszystkich Bolesława Prusa (w ramach grantu Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza NPRH 0134/FNiTP/H11/80/2011) – S. Karpowicz-Słowikowska

Udział w projekcie "Młodzi pozytywiści warszawscy" (grant NPRH 11H 13 058182) – S. Karpowicz-Słowikowska

Popularyzacja wiedzy na temat biografii oraz twórczości B. Prusa poprzez współpracę ze szkołami oraz ośrodkami kulturalnymi (np. odczyty).

Upublicznianie osiągnięć oraz idei poprzez organizację wykładów gościnnych.

Współpraca ze studenckim Kołem Naukowym „Pozytywnie Zakręconych” (m.in. w zakresie przygotowania konferencji)

PUBLIKACJE I WYSTĄPIENIA CZŁONKÓW PRACOWNI:

S. Karpowicz-Słowikowska, „*Gdzie bowiem spojrzę, widzę tylko chmury*” – wiek XIX w *publicystyce Bolesława Prusa*, [w:] *Literackie zmiernictwo dziewiętnastowieczności*, pod red. S. Brzozowskiej, A. Mazur, Opole 2013, s. 35-49, ISBN 978-83-7395-540-0.

S. Karpowicz-Słowikowska, „*Swoi*” i „*obcy*”. *Kresy w publicystyce Bolesława Prusa*, [w:] *Pogranicza, Kresy, Wschód a idee Europy*, seria I: Prace dedykowane Profesorowi Świetłanowi Musijenkowi, pod red. A. Janickiej, G. Kowalskiego, Ł. Zabielskiego, Białystok 2013, s. 543-563, ISBN 978-83-63470-13-5.

S. Karpowicz-Słowikowska, *Między służbą a duszpasterstwem. Bolesława Prusa wizja kapłaństwa*. Referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji naukowej: „Postać księdza w literaturze” 19-20.04.2013. Organizatorami byli: Towarzystwo Naukowe KUL, Katedra Literatury Realizmu i Naturalizmu KUL, Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach.

S. Karpowicz-Słowikowska, *Czy kobieta potrafi zarabiać pieniądze? Przypadek „Emancypantek” Bolesława Prusa*. Referat wygłoszony na konferencji naukowo-krytycznej „Literatura, pieniądze, kobieta” 5-8.06.2013. Organizator: Uniwersytet Szczeciński.

S. Karpowicz-Słowikowska, *Prusowski projekt kobiecości: Bovary – Androgyne – Salome. Przypadek Izabeli („Lalka” Bolesława Prusa)*. Referat wygłoszony na międzynarodowej konferencji naukowej „Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do dwudziestolecia międzywojennego” 26-27.09.2013. Organizator: Uniwersytet w Białymstoku.

S. Karpowicz-Słowikowska, „*Szorstka przyjaźń*”. *Żeromski i Prus – korespondencyjnie*, [w:] *Żeromski. Tradycja i eksperyment*, pod red. A. Janickiej, A. Kowalczykowej, G. Kowalskiego, Białystok-Rapperswil 2014, ISBN 978-83-63470-19-7

R. Blech, „*Bajka o rybaku i rybce*” jako kontekst dla „*Historii o ubogim pisarzu*” (z „*Faraona*” Bolesława Prusa); referat wygłoszony na sesji *Bestiarium: Akwarium* na Uniwersytecie Gdańskim dniu 1.04.2014;

R. Blech, *Bolesław Prus czyta Ernesta Renana*; referat wygłoszony na konferencji naukowej *Apokryfy w literaturze polskiej od średniowiecza do współczesności*; Gdańsk 21-22.05.2014;

R. Blech, *O dwóch pieśniach żydowskich (w „Faraonie” Bolesława Prusa)*, [w:] *Biblia w literaturze polskiej. Romantyzm - Pozytywizm - Młoda Polska. Stary Testament*, pod red. E. Jakiela i J. Mosakowskiego, Gdańsk 2014, s. 61-71.

R. Blech, *Opus magnum Bolesława Prusa*, [w:] *Bolesław Prus, Faraon*, wydanie analityczno-krytyczne, Warszawa 2014, s. 597–607.

S. Karpowicz-Słowikowska, *Między służbą a duszpasterstwem. Bolesława Prusa wizja kapłaństwa*, [w:] *Postać księdza w literaturze*, pod red. G. Głąba, S. Radziszewskiego, Radom 2014, s. 27-41, ISBN 978-83-7789-306-7.

R. Blech, *Samentu – kapłan boga Seta. Studium postaci*, [w:] *Postać księdza w literaturze*, red. G. Głąb, S. Radziszewski, Radom 2014, s. 43–51.

R. Blech, Przygotowanie kompletnego wykazu publikacji poświęconych *Faraonowi* Bolesława Prusa (przy współudziale prof. dr. hab. Andrzeja Niwińskiego), napisanych przez polskich autorów w latach 1897–2014. Wykaz został dołączony do najnowszego wydania *Faraona* (B. Prus, *Faraon*, wydanie analityczno-krytyczne, Warszawa 2014, s. 677–686).

S. Karpowicz-Słowikowska, *Czy kobieta potrafi zarabiać pieniądze? Przypadek „Emancypantek” Bolesława Prusa*, [w:] *Księgowanie. Literatura, kobiety, pieniądze*, pod red. I. Iwasiów, A. Zawiszewskiej, Szczecin 2014, s. 229-246, ISBN 978-83-7241-956-9.

S. Karpowicz-Słowikowska, *Niewdzięczny Żeromski?* Referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Świętokrzyski Szlak Literacki – Sienkiewicz, Żeromski i inni”, która odbyła się w Świętej Katarzynie 21-23.02.2014. Organizatorami konferencji byli: Stowarzyszenie im. Stefana Żeromskiego, Katedra Literatury Realizmu i Naturalizmu KUL, Koło Naukowe Badań nad Twórczością Pozytywistów KUL.

S. Karpowicz-Słowikowska, „*Zegary teraz prędko idą*” *Wokół 1905 roku – listy otwarte Sienkiewicza, Orzeszkowej i Prusa z lat 1904–1907*”. Referat wygłoszony na międzynarodowej konferencji naukowej „*Między rusofobią a rusofilią. Poglądy postawy i realizacje w literaturze polskiej od XIX do XXI wieku*” 19.09.2014. Organizatorem był Uniwersytet Gdański.

R. Blech, *O rosyjskim kontekście interpretacyjnym „Faraona” Bolesława Prusa* Referat został wygłoszony na międzynarodowej konferencji naukowej *Między rusofobią a*

rusofilią. Poglądy, postawy i realizacje w literaturze polskiej od XIX do XXI wieku, która odbyła się 19.09.2014 w Gdańsku. Organizatorem konferencji był Uniwersytet Gdański, Akademia Pomorska w Słupsku oraz Pracownia badań nad Rosją w literaturze i kulturze polskiej w wiekach XIX–XX.

Monika Stanek, *Bolesław Prus wobec tajemnicy umierania. Tanatologiczne fascynacje autora „Lalki”*. Referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Fascynacja, zachwyty, zakręcenie w literaturze polskiej XIX wieku” 26.09.2014. Organizator: Studenckie Koło Naukowe „Pozytywnie Zakręconych” Uniwersytet Gdański.

R. Blech, *O zagranicznej recepcji „Faraona” Bolesława Prusa*. Referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Fascynacja, zachwyty, zakręcenie w literaturze polskiej XIX wieku” 26.09.2014. Organizator: Studenckie Koło Naukowe „Pozytywnie Zakręconych” Uniwersytet Gdański.

R. Blech, □ *Motywy sensacyjne w „Faraonie” Bolesława Prusa*. Referat został wygłoszony na międzynarodowej konferencji naukowej *Kryminał: między tradycją a nowatorstwem*, która odbyła się w dniach 15–16.10.2014 w Zielonej Górze. Organizatorem konferencji był Instytut Filologii Germańskiej oraz Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

S. Karpowicz-Słowikowska, *O piśmiennictwie rosyjskim na łamach „Przeglądu Tygodniowego” w latach 1866–1876*. Referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Narodziny nowoczesnej świadomości. Młodzi pozytywiści warszawscy: „Przegląd Tygodniowy” 1866–1876 (edycja pierwsza: obraz człowieka – rewizje)” 5-6.12.2014. Organizatorem był Uniwersytet w Białymstoku.

OGŁOSZENIA:

1. Zapraszamy na odczyt dr Sylwii Karpowicz-Słowikowskiej z cyklu spotkań Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Wystąpienie pt. *Czy Prus lubił kobiety? O Izabeli Łęckiej i nie tylko* odbędzie się 15 listopada o godz. 17.00 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Starogardzie Gdańskim.

2. W dniach 21–23.02.2014 odbędzie się w Świętej Katarzynie obóz naukowy (dla członków studenckich kół naukowych, m.in. członków gdańskiego koła „Pozytywnie Zakręconych”), którego tematem wiodącym będzie 150. rocznica urodzin Stefana Żeromskiego. Z tej okazji dr S. Karpowicz-Słowikowska wygłosi tam „gawędę naukową” pt. *Niewdzięczny Żeromski?* (o wzajemnych relacjach prywatno-pisarskich między Żeromskim a Prusem, o urażonych ambicjach, o zazdrości o kobietę itp.)

3. 23.05.2014 w ramach XII Bałtyckiego Festiwalu Nauki Pracownia przygotowuje dla Gimnazjum Publicznego im. Pisarzy Kaszubsko-Pomorskich w Luzinie program składający się z wykładów połączonych z prezentacjami multimedialnymi na temat życia i twórczości Bolesława Prusa, zwiedzania campusu uniwersyteckiego, poranka prasowego (w godz. 8.30-10.00 w BUG).

4. 9.09.2014 o godz. 18.00 w Ratuszu Staromiejskim odbędzie się wykład wybitnego egiptologa, prof. Andrzeja Niwińskiego zatytułowany *Faraon – opus magnum Bolesława Prusa: najnowsze badania i najnowsza edycja*. Spotkanie moderować będzie mgr Roksana Blech.

5. 26.09.2014 w auli 1.45 Wydziału Filologicznego o godz. 10.00 rozpocznie się studencka konferencja naukowa *Fascynacja, zachwyty, zakreślenie w polskiej literaturze XIX wieku* organizowana przez „Koło Pozytywnie Zakreślonych”. W programie wystąpienia poświęcone twórczości Bolesława Prusa:

12.05 – 12.20	Dominika Stańkowska (UG), XIX-wieczne fascynacje Bolesława Prusa (na podstawie <i>Kronik tygodniowych</i>)
12.20 – 12.35	mgr Martyna Badowicz (UG), „Wariat, wariat!... Awanturnik!” Wariacje i „fiksacje” bohaterów Lalki Bolesława Prusa
12.35 – 12.50	mgr Monika Stanek (UG), Bolesław Prus wobec tajemnicy umierania. Tanatologiczne fascynacje autora Lalki
16.55 – 17.10	mgr Roksana Blech (UG), O zagranicznej recepcji Faraona Bolesława Prusa

2. Terminy najbliższych spotkań Pracowni:

20.01.2014 godz. 13.30, pok. 3.44

*

Zapraszamy do współpracy absolwentów seminariów wszystkich stopni oraz studiów doktoranckich, a także pracowników naukowych Uniwersytetu Gdańskiego oraz innych placówek dydaktyczno-badawczych.